

Høringsvars skjema: Nasjonal e-helsestrategi for helse- og omsorgssektoren

Det vedlagte høringsdokumentet oppsummerer fire tema som vi ønsker tilbakemelding på:

- Strategiens rolle
- Visjon, overordnende mål og målgrupper
- Fem prioriterte strategiske mål med målindikatorer
- Strategisk styring og oppfølging av strategien

Der høringsinstansen har innspill, er det ønskelig med begrunnelse og eventuelt forslag til endringer.

Merk skjemaet med «Saksnummer 22/414», lagre som PDF og send på e-post til postmottak@ehelse.no

Frist: 01.10.2022

Kryss av for type organisasjon/virksomhet:

- Statlig etat, ombud eller fagråd
- Fylkeskommune/Statsforvalteren
- Kommune/KS
- RHF/Helseforetak
- Fag- og interesseorganisasjoner
- Pasient- og brukerorganisasjon
- Forskning- og utdanningsorganisasjon
- Privatperson
- Privat virksomhet/næringsliv
- Annen enn nevnt ovenfor

Kontaktinformasjon

Navn på virksomheten (statlig etat, kommune, privatperson osv.): Novartis Norge

Kontaktperson: Kari Rolfsjord

E-postadresse: kari.rolfsjord@novartis.com

1) **Kan dere stille dere bak de fem strategiske målene, gitt strategiens rolle for å skape en felles langsiktig og forutsigbar retning for digitalisering på tvers av aktørene i helse- og omsorgssektoren?**

Ja, utdyp gjerne

Nei, utdyp gjerne

Vet ikke, utdyp gjerne

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

2) **Har dere tilbakemelding på de fem strategiske målene med måleindikatorer?**

Mål 1: Aktiv medvirkning i egen og næres helse

Novartis mener Nasjonal ehelsestrategi må sørge for at tjenester som helsenorge.no oppleves relevante, brukervennlige og nyttige for norske innbyggere. Tilgang og informasjon om kliniske studier er et godt eksempel på et helsetilbud som i større grad bør tilgjengeliggjøres gjennom helsenorge.no. Kliniske studier gir pasienter tidlig tilgang til nyskapende behandling og er et viktig supplement i tilfeller der øvrige behandlingsoalternativer er utprøvd. I praksis ser en at tilgang og vurdering for slike studier er svært varierende på bakgrunn av behandling- og bosted. En veldrevet database over kliniske studier vil kunne gi pasienter og klinikere informasjon om pågående studier og bidrar til like muligheter for å bli vurdert for hver enkelt studie.

Foreslåtte måleindikatorer:

Novartis mener måleindikator punkt 1.1 bør suppleres med målsetninger for innhold og kvalitet spesifikt for hver enkelt tjeneste på helsenorge.no, og at dette må evalueres fortløpende.

Mål 2: Enklere arbeidshverdag

Novartis støtter målsetningen om å ta i bruk brukervennlige digitale arbeidsverktøy som kan forenkle arbeidshverdagen til norsk helsepersonell. Slike verktøy kan utvikles av helsesektoren, aktører fra næringslivet eller i samspill på tvers av offentlig og privat sektor. Novartis mener det må tilrettelegges for en større innovasjonskultur på tvers av offentlig og privat sektor. Samarbeidsarenaer som Health2B der offentlig og privat sektor kan møtes, innovere og skape nye løsninger i helsevesenet vil være viktige bidrag for å skape en enklere arbeidshverdag.

Foreslåtte måleindikatorer:

Økt involvering av utenforstående aktører som kan levere teknologi og tjenester alene eller i samspill med helsesektoren.

Mål 3: Helsedata til fornying og forbedring

Potensial og nødvendig infrastruktur for norske registerdata

Novartis mener tilgjengeliggjøring og bruk av norske helseregistre bør stå sentralt i Nasjonal ehelsestrategi.

Samtidig er det viktig at hver enkelt innbygger som har samtykket til å inkludere egne helseopplysninger opplever at disse opplysningene benyttes på en måte som skaper bedre helse for andre. Denne tillitskontrakten mener vi er en forutsetning for å lykkes med samtlige av de strategiske målene.

Novartis mener myndighetene har et særskilt ansvar for å etablere gode rammevilkår og infrastruktur for uthenting av registerdata, både til primær- og sekundærbruk. Helsedata kan gi nyttig kunnskap om epidemiologi, diagnostisering og behandlingspraksis. Det må også tilrettelegges for at aktører fra helsenæringen kan utvikle og innføre nye løsninger og teknologi basert på helsedata på tvers av ulike sektorer. Såkalte beslutningsstøtteverktøy krever gode og sikre løsninger for tilgang, håndtering og kobling av store mengder data.

Etableringen av en robust og brukervennlig infrastruktur er helt avgjørende for at helsesektoren, akademia og helsenæringen kan dra nytte av helsedataene på en måte som kommer befolkningen til gode. Det er derfor avgjørende at arbeidet med Helseanalyseplattformen gjenopptas da etablering av en slik plattform er sentral for mange av målsetningene under mål 3. Samtidig mener Novartis at målindikatorerne under punkt tre bør brytes ned til mer kortsiktige målsetninger med realistiske tidsmål.

Innovasjon og næringsutvikling

Vi synes det er positivt at utnyttelse av helsedata til innovasjon og næringsutvikling er nevnt som et eget underpunkt. Næringsutvikling må ses på i bred forstand, og også ses på i et internasjonalt perspektiv. Som global aktør på legemiddelfeltet gjør vi betydelige investeringer globalt i helsedata. Dette drives særlig av to hensyn:

1. Bruk av helsedata under utviklingsløp av nye innovasjoner og tilgjengeligheten av kliniske studier:

De siste årene har de regulatoriske myndighetene i EU og USA i større grad tillatt datasett fra helseregistre som tilleggsdata til vanlige kliniske studier. Land som har gode registre med lett tilgjengelig infrastruktur, lykkes å dra betydelige forskningsinvesteringer. Et eksempel er Finland og deres FinData og FinGen – der nå flere globale selskaper har gått inn med betydelig investeringer. Her har Norge et stort uløst potensial. God helsedatainfrastruktur øker også muligheten for å kunne tiltrekke seg morgendagens kliniske studier i tråd med handlingsplanen for kliniske studier. Det forventes at morgendagens kliniske studier i større grad vil kunne inneholde helseregistre elementer (f.eks. syntetiske kontrollarmer, register randomiserte kliniske studier osv.). Samtidig medfører persontilpasset medisin glidende overganger mellom klinikk og forskning. Det blir derfor avgjørende å innføre egnede systemer for datainnsamling i klinikken, slik at man eksempelvis kan randomisere under klinisk behandling og tilrettelegge for prospektive studier innen persontilpasset behandling.

2. Bruk av helsedata til innføring av nye innovasjoner:

Med et økende antall nye behandlinger mot enten sjeldne sykdommer eller smale varianter av enkeltsykdommer (f.eks. spesifikke genvarianter) får nye innovasjoner i økende grad godkjenning i relativt tidlig fase. Dermed øker behovet for bruk av helseregistre infrastruktur for å kunne følge både effekt, sikkerhet og kostandsnytte av nye innovasjoner. En god helsedata infrastruktur er helt avgjørende for å sikre rask og kvalitetsmessig innføring av nye innovasjoner til det beste for pasientene. Helseregistre kan også benyttes som grunnlag for alternative prisavtaler, der eksempelvis endelig betaling avhenger av reell effekt.

Foreslåtte måleindikatorer:

Målindikator 3.1 om tilgang og bruk av dataanalyseløsninger bør suppleres med målsetninger for tidsbruk for tilgang og nyttegjøring av helsedata

Måleindikatorer 3.3 bør suppleres med evaluering av hvilke aktører som benytter seg av helsedataservice' tjenester (helsevesen, akademia og helsenæring). Det bør også måles i hvilken grad tjenestene bidrar til globale investeringer i norske helsedata.

Det bør innføres målinger og vurderinger av i hvilken grad nye løsninger og teknologi utprøves i klinisk praksis

Det bør innføres målinger og vurderinger for inngåelse av partnerskap med helsenæringsaktører

Det bør etableres kortsiktige målsetninger for gjenopptakelse av arbeidet med Helseanalyseplattformen .

Mål 4: Tilgjengelig informasjon og styrket samhandling

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

Mål 5: Samarbeid og virkemidler som styrker gjennomføringskraft

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

3) Har dere tilbakemeldinger på prosessen for hvordan strategien skal følges opp?

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

4) Andre innspill og tilbakemeldinger?

- 5) Novartis synes det positivt at helse- og omsorgssektoren har utviklet en strategi som strekker seg til 2030. Som understreket i strategidokumentet, er ehelse et område i rask utvikling som vil kreve at strategien justeres underveis. Vi mener at strategien i større grad burde ta høyde for dette ved å dele inn mål og tilhørende målindikatorer på kort og lang sikt, og samtidig gjøre de kortsiktige målsetningene mer spesifikke med realistiske tidsmål.